

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

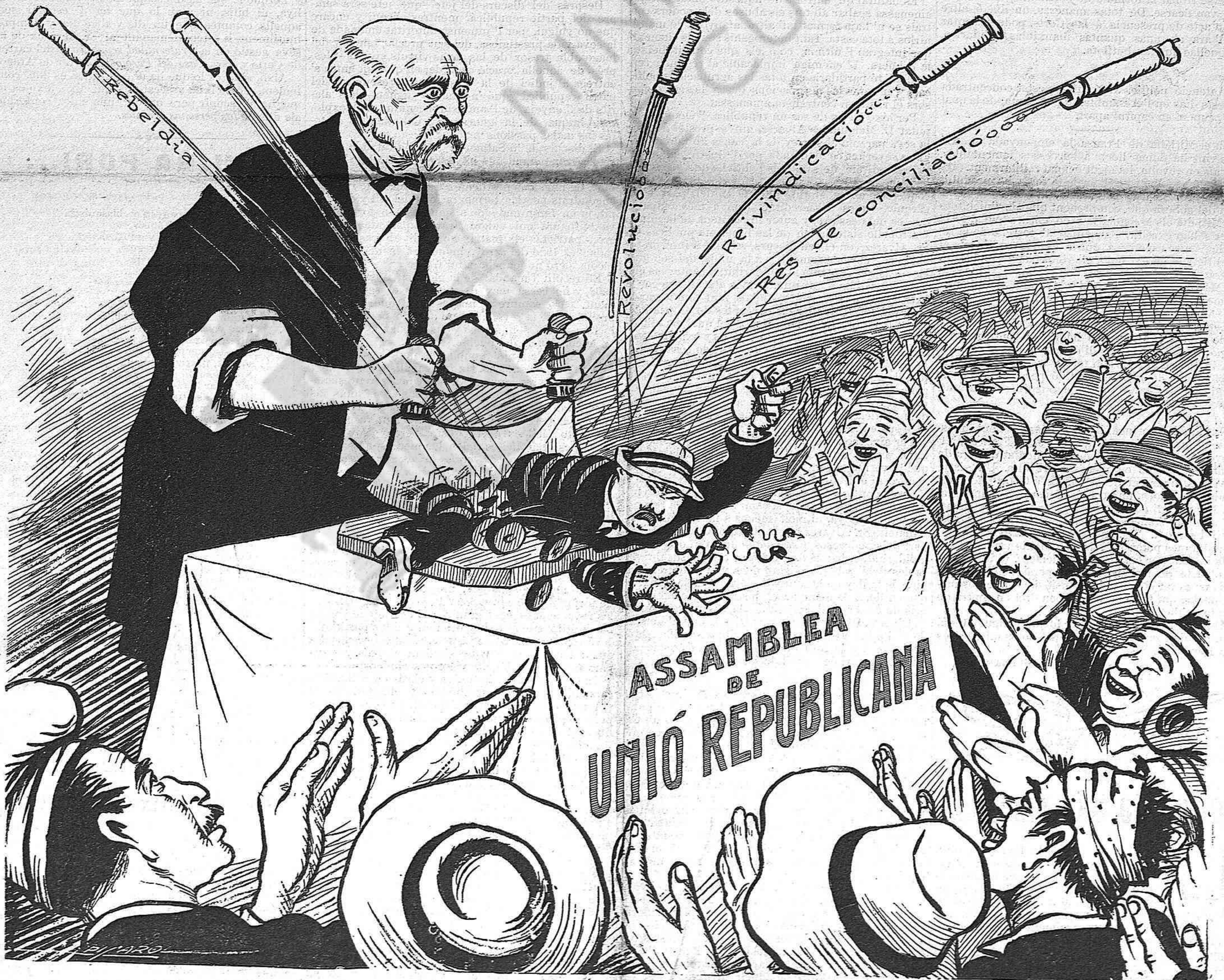
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

¡TRITURAT!

Aquí da fin el fantoche...
¡Perdonad sus muchas planchas!

ULLADA POLÍTICA

Ja ha terminat la discussió del Mensatge. Ne queda d'ella la serie de discursos pronunciats pels representants dels distints elements que constitueixen la Solidaritat catalana, fent franca i sincera exposició dels seus ideals: el valent discurs d'en Salmerón, qual efecte vibrat no lograren destruir ni atenuar l'adotzenat parlament d'en Canalejas ni las patrioteras expansions d'en Melquíades Alvarez, frenèticament corejades per la majoria maurista i la premsa monàrquica, y per fi las ambiguas declaraciones del Amo Toni, que no atrevintse a plantar cara al grandios movement iniciat a Catalunya, voldria que 'ls representants de la Solidaritat en Cortes se convertissen en colaboradores de la seva obra. «Ho sereu encare que no volgueu.» Aixó va venir a dir. Pero aquesta vegada s'equivocará, com s'equivoca sempre: l'obra d'en Maura, amensadora del sufragi y destructora de la vida municipal y regional, está destinada a desaparèixer colgada dessota del montón.

De tot quant digué en Maura, sense comprometes formalment a res, tan sols cal ferse càrrec de lo relatiu a la llei de las Jurisdiccions. Segons sembla, s'proposa trasubstanciarla al Códich penal ordinari, lo qual equivaldria a arrancar aquesta arma terrible de las mans del ram de guerra; pero falta veure si tindrà pit pera realisar aquest propòsit. Aquí es ahont voldriam veure als governants d'empena.

Ha comensat la discussió de la Llei de reformas del sufragi; pero la calor, que a Madrid va sent cada dia més inaguantable, ha fet ja grans clarinas en els banchs del Congrés. Y en Maura impertèrrit, y impertèrrit com ell el ministre d'Hisenda, s'empeñan en portar endavant alguns dels seus projectes, tenint obertas las Cortes fins al pròxim mes d'agost. S'ha de suar. ¡Y a veure qui primer se líquida!

Sens dupte per horror al caldeament els liberals dinástichs continúan en la seva abstenció ab tot y haverse trobat la fórmula de sortir del pou mort en que van ficarse. De totas maneres, un dia ó altre farán acte de presencia a las Cortes, podent contar desd'ara ab unas quantas manxiulas solidarias, d'aquellas que fan butllofa.

L'atenció política del país ha estat concentrada aquests dias en l'Assamblea republicana, de la qual ens ocupem en capítul apart.

En el Mitj-dia de Fransa la empenyada qüestió dels vins ha donat lloch a successos lamentables. El país en revolta, ha sigut ocupat militarment.

Pero tant ó més que l'us de la forsa ha produhit efectes propicis a la pacificació, la conducta generosa del govern que, comprenent que als vinicultors del Mitj-dia els assisteix la rahó, encare que al ferla, valer s'han excedit, llansantse al terreno de la rebeldia, sense esperar a que l'Parlament dirimis el seu litigi, no ha extremat els rigors de la repressió.

Gran efecte ha produhit la inopinada visita que en Marcell Albert, jefe del movement, feu a n'en Clemenceau, y l'asseguransa que aquest li doná de que mentres se trobés en el ministeri no l'faria arrestar. L'agitador, conmogut, se posá a plorar, y es de creure que aquelles llágrimas contribuirán no poch a apagar l'incendi de la revolució.

A la fi, republicans son tots, y la República conta ab elements de govern y opinió pera conjurar els conflictes més pavorosos que puguin afectar a un poble.

En cambi a Portugal las cosas van prenent un aspecte alarmantísim. El dictador Joan Franco, ab l'apoyo del monarca vá cometent atentat darrera de atentat, y l'poble en massa se revolta. Un viatge que feu últimament desde Lisboa a Oporto, fou, a l'anada y al retorn, una continuua carrera de indignació. Per poch li costa la vida. Franco pot anomenarse; pero mes franch es el poble en massa al demostrarli l'seu odi. Y ja no es sols el partit republicá, cada dia mes potent, ni 'ls estudiantis atropellats a cada instant per las horas policíacas, ni la premsa, objecte de las mes iniquas persecucions gubernativas: es tot el país, ab inclusió dels mateixos monárquichs, qui s'ha posat de peu dret en contra de la infame dictadura.

Al monarca se li pot repetir lo que s' digué un día a un rey de Fransa: «Mestre: aixó no es un moti; es una Revolució.»

PEP BULLANGA

Resum de una discussió

L'admirable discurs de n Salmerón obra mestra de sinceritat, de austeritat y valentia, es no sols la sentència condemnatoria de la política centralista que ha arruinat y aniquilat a Espanya, sino ademés l'anunciació esperansadora de una nova vida nacional, basada en el resurgiment de las energias ciudadanas encaminadas a la conquista del dret que al pobre aspecta de regirse y gobernarse a sí mateix, anorçant tots els convencionalismes, totas las ficcions que s'hi oposin.

La Solidaritat catalana, factor actiu de aquesta empresa redemptora y patriótica, tindrà en el dis-

cur del apóstol el seu evangeli. Aixís s' explica l'efecte immens que ha produhit a Catalunya, que per lo mateix qu' es tan alentador havia de contrastar ab la sanya y l' iracundia dels partidaris del centralisme que reberen el cop formidable de la massa del gran atleta de la paraula y l' pensament. Aquest contrast es el que més avalora l' alcans y la trascendencia del acte de n Salmerón.

Un ideal positiu de llibertat y autonomia, pera l'individu, pera l' municipi y pera la regió, com a base de un Estat compost, regularisador de la vida de relació de totas las entitats naturals, y enfortit ab el concurs patriótic de totas ellas; un ideal que té las sevas arrels en la tradició histórica, y en las condicions étnicas dels diversos pobles habitants de la península ibérica, que té la seva rahó de ser en la seva inmanencia vigorosa, fins després de quatre sigles d' esforsos inútils pera destruhirlo, y que respón admirablement a las necessitats y exigencias del progrés modern indefinit com ho revela la grandesa dels diversos pobles del món que l' practican, aquest es l' ideal de Catalunya, y será a la curta ó a la llarga el d' Espanya entera, si es qu' Espanya no vol morir: aquest es el que ha proclamat el gran vident, l' insigne patriota, en l' ocasió de la seva gloriosa existencia, y desde las alturas de la seva superioritat intelectual y ética.

Que no pensava avants aixís—claman els seus enemichs—y fins donant per certa la seva afirmació, no tindrián cap dret de ferne un arma per ferirlo. En lo fonamental ó sia en l' amor a la Patria, a la República y al Progrés, res ha tingut may que rectificar: sols veient a la Patria agonitzant, a la República cada dia mes compromesa pels errors y las malas passions de molts que se n diuhen partidaris, y al Progrés atascat ó retrogradant, ha cambiat de punt de vista en un moment de suprema inspiració, concordant el seu pensament ab las ansias de un poble viu, que se sent ab forsas y halé suficients pera infundir la vida a tots els seus germans. ¿Qui tatará de incosequent al metje, que pera retornar la salut a un malalt grave en un moment donat cambia de tractament?

La política dogmática está manada retirar per inútil y perjudicial: en la vida moderna tan sols se pot admetre la política positiva. Y aquesta política encarna plenament en els ideals de la Solidaritat emancipadora, tan fidelment interpretats pel venerable apóstol de la Democracia.

Es natural qu' enfront de aquesta Solidaritat que amensaa acabar ab tots els abusos dels poders centrals se n' haja format un' altra, afanyosa de mantenirlos a tota costa. Tant heterogenis son els elements que integran l' última, com els que constitueixen la primera. L' enemiga implacable al régimen centralista, té partidaris en totas las agrupacions polítiques, y en totas las agrupacions busca 'ls seus defensors el régimen centralista amensaat.

Per aixó havia de ser un republicá, l' eloquent diputat D. Melquíades Alvarez, qui s' prestés a posar la seva paraula al servey de la causa ab tanta energia y severitat condemnada per l' ilustre Salmerón.

Precedirém dels movils polítichs que poguessin haverlo impulsat, olvidant piosament sos eternas coqueteigs ab en Moret, jefe de un dels partits oligárquichs més desacreditats com a mes culpable que es del desastre, y autor impénitent de la minva y atropello sistemátich de las llibertats públicas. El Sr. Alvarez, en el seu discurs, reduhit a interpretar capciosa, exageradament y a la mida del seu gust las ideas que sustentava la Solidaritat, a cantar las glorias de Castella a qui ningú havia atacat, a negar la existencia de las regions, qu' es tant com negar la llum del sol, y a infiar els conceptes de un patriotisme líric y xaranguer dessota del qual els oligarques venen perpetuant els seus abusos y expoliacions, se constituí en auxiliador de un estat de cosas que l' Espanya viva, ansiosa de regenerarse, aburreix ab tota l' ánima y qu' es de tot punt incompatible, segons l' amarga demostració de una prolongada experiencia, ab la llibertat política y ab las solucions democráticas y republicanas que l' orador preten encare sustentar.

Per aixó aquella mateixa llopada maurista que havia interromput a n' en Salmerón, cada vegada que la veritat severa brotava dels llabis del apóstol, s' apressá a desfilat davant del retóric felicitantlo y ovacionantlo, com si sigües ja un dels seus. No podém creure que per aquest camí se vaja a la regeneració d' Espanya, ni molt menos a la República. Si l' mateix Sr. Alvarez hagué de reconeixer una bona part dels poderosos motius que donaren origen a la Solidaritat, si hagué de confessar els abusos intolerables dels governs oligárquichs y la iniquitat jurídica de la llei de las Jurisdiccions ¿com se comprén que en lloch de manejar el bisturi y l' cauteri, cubris de flors aquell conjunt de llagas sangrenosas:

«Oh retórics, oradors verbalistas, que n' heu fet de mal a la nació! ¡Ab quánta facilitat sacrificueu el bé del país y 'ls furs de la veritat als efectismes de un éxit oratori de castell de focs artificials!»

En Maura tractá d' aprofitarse de la situació que li deixá creada l' discurs rimbombant del diputat asturiá. Ell no hi pot rompre de cop y volta ab Catalunya; el montón li fá respecte: massa comprén que podria caureli al damunt y soterrarlo.

Prefereix insinuar oferiments y promesas, ab el propòsit manifest de dividir a la Solidaritat. No donará res al cap-de-vall, ni l' mínimum del programa mínim del Tívoli; pero si ab afalachs y bonas paraulas pot lograr introduhir la perturbació en el movement, si pot conseguir que alguns elements de la dreta solidaria se donguin per mitjanament satisfets, se figurará haver alcansat una victoria immensa, assegurant per molt temps la seva permanencia en el poder.

Pero no ho conseguirá. Molt llusco s' ha de ser pera prestarse a admetre com a remey als mals d' Espanya y com a satisfacció a las aspiracions de Catalunya, las artimanayas dels seus projectes de administració local. Imbecil fora qui s' prestés bo nament a deixarse timar. Quan arribi l' hora d' examinarlos, poch ha de costar buydar tots els perdigons continguts dintre de aquell cartutxo, tan secretament y ab tanta perfidia elaborat.

No hi haurá un sol representant solidari que s'

presti a secundar el joch burdo del maquiavelo mallorquí. Si algún n' hi hagués, Catalunya que veílla, ab els ulls molt oberts, l' excluriria, no sols per infidel a las sevas aspiracions, sino també per tonto.

Basta qu' en Maura se mostri partidari resolt de sostenir l' actual organizació del Estat, pera que res se pugui dega esperar d' ell, ni de cap altre govern centralista. El poble no pot ni deu confiar més qu' en sí mateix, persistent en el potent impuls inicial, que per lo que atany a Catalunya, ha portat a las Cortes la plena totalitat de la seva legítima representació.

«Quin motiu hi ha que 'ns impedeixi esperar que l' gran exemple donat aquí tindrà imitadors en lo restant d' Espanya? ¿Per ventura no s' observan per tot arreu síntomas consoladors de que Catalunya s' ha de veure prompte molt ben acompanyada?»

A la curta ó a la llarga se realisarán els càlculs de n Salmerón, quan deya: «Quien no esté ciego, por poco que se le alcance de cuentas, comprenderá que si en el resto de España hubiese acontecido lo que en Cataluña, sería ésta una Cámara en que habría 360 adversarios irreconciliables del régimen y 180 de ellos republicanos.»

A n' aixó havém de anar y a n' aixó anirém, sense que 'ns fassan retrocedir en el nostre camí ni las astucias, ni molt menos las violencias dels nostres enemichs. Contra la ferma y enérgica voluntat de un poble res hi pot.

P. K.

L' Assamblea republicana

EIXANT per un pròxim número l' enfondir en las manifestacions fetas y en els acorts adoptats per l' Assamblea, que han de ser de gran trascendencia pera la vida del partit republicá espanyol, hem de cenyirnos avuy a expressar la nostra admiració

entusiasta per las paraulas de n Salmerón, severas, patrióticas, eminentment democráticas, propias de un home de conciencia inmaculada y del jefe incorruptible de un partit popular, que may ha abusat de la seva elevada posició política, posant totas las energias de la seva ánima al servey de la Patria, de la República y de las ideas progressivas.

Després del discurs del jefe—que jefe será sempre del partit republicá, mentres visqui y encare que no vulgui, per l' immensa autoritat emanada de la seva vida prestigiosa, del seu preclar talent y del inagotable tesoro de las sevas virtuts cívicas—després de aquella oració sentida, en que tot enter s' entrega al judici de la més alta representació del partit republicá: ¿qu' n queda—digueu—dels alarits de l' enveja, de l' ambició mesquina, de l' explotació iniqua, de la ignorancia y del atiament de totas las malas passions?

El discurs de n Salmerón fou una ratxada de sanitosa tramontana que ha asserenat el cel de las esperansas redemptoras y ha purificat l' ambient republicá de miasmas pestilents. Certs focos de infecció engendrads per las fermentacions del odi y del despit, ja no farán mal sino als que 'ls han format. En vá hi haurá qui vulgui tirar grapats de fanch al gran patriota: ell mateix ho ha dit ab frasse inspirada: «el lodo del arroyo manchará la mano que lo recoja, pero no manchará mi frente.»

El reculli l' mandat de la gloriosa Assamblea de 1903, y no cessá may de procurar el seu cumpliment, pero sempre ab un postulat: «que puede ser propulsor de la revolución un partido, pero las revoluciones sólo son santas y justas cuando encarnan en la conciencia del pueblo.»

El jefe de la Unió republicana no ha pecat ni per descuit, ni per omisió. Ha fet traballs importants y s' ha asesorat sempre dels elements representatius de la gran comunió republicana, en totas las provincias espanyolas. Als que l' acusan de haver desdenyat certs oferiments els ha pogut respondre: «Harto fácil es decirlo esto; pero yo soy de los que no estiman lícitos todos los medios; no se puede servir al bien sino por medios lícitos; por el asesinato y el soborno jamás irá a la revolución.»

Y totas las regions, inclós Aragó y Valencia previamente consultadas per veu dels seus organismes, li digueren que no contavan ab elements per ajudar una acció revolucionaria en serio y que no creyan procedent la reunió de un Assamblea.

No es lícito en el orden legal, ni en el moral invocar el santo nombre de la revolución en vano. Pero ¿es que podíais pedirme un moti? ¿Es que cuando me elegisteis jefe, me creíais Júpiter capaz de forjar el rayo sin nubes? Pero ¿os imagináis que las revoluciones se logran por el camino de perturbar inútilmente al país y deshonrar a los partidos?»

«Juzgádm: hacédm justicia. Si falté, decídm para que mi conducta eduque siquiera al país y sirva para formar en adelante vigorosos ciudadanos.»

La seva intervenció activa y eficaz en Solidaritat catalana li plantejá també ab tota claretat. «Decid si me he deshonrado al realizar un acto que encarna perfectamente con mis ideas, con mi concepto de la libertad y con la República.»

«Es triste y funesto que los partidos se formen contra el pueblo y que persigan su dominación. Me creí en el deber de incorporarme a Solidaridad catalana, aunque siempre atento a mis otros deberes.»

«Es evidente que en Solidaridad catalana hay algo, que, si se cumpliera la transubstanciación de que hablé en el Tibí-dabo, España resurgiría. Si este movimiento se extendiera por España, tendría 360 diputados, de los cuales 160 serían republicanos. Como republicano y como español me acompañaría en esta actitud el juicio severo de mi conciencia.»

«Hay una cosa que me inspira absoluta convicción de que no he errado. ¿Habéis visto ningún hombre político que como yo sea blanco de las iras de la prensa monárquica que ha llegado a pedir que se me fusile por la espalda?»

«Ello me da idea de que algo he podido hacer por la causa de la República.»

«Contad siempre con mi tributo en cuanto yo pueda prestarlo, pero no contéis con aquello que yo no puedo dar.»

L' ovació cordial, entusiasta, delirant, de que va ser objecte en Salmerón, es prou significativa, pera que nosaltres haguém de subratllar las sevas paraulas inspiradas ab els nostres modestos comentaris.

* *

Allá a l' Assamblea s' hi trobava la representació entera del partit republicá espanyol. No hi faltavan ni 'ls que han fet del seu odi al gran patriótic l' únich móvil dels seus actes. No hi faltavan els que 's creyan poder portar endavant *decorosamente* la doble tasca de protestar contra l' Assamblea y de pendre part en las sevas deliberacions al sol objecte de pertorbarla.

Millor que millor pera nosaltres, y pitjor que pitjor pera ells, si 's figuran que fan labor republicana, seria y positiva organisant moixingangs, armant saragata y oposant a un acte tan important com el de l' Assamblea, l' anada a Madrid dels lerrouxistas que tingué per nota botxornosa l' haver tingut de fiar a la policia las banderas dels expedicionaris, y per coronament el meeting escandalós del Frontó Central, ab sa ratxa de insolencias contra en Salmerón elevadas al deliri.

Y al expressarnos aixís, consti que lamentém la detenció del ex-coronel Careaga, partidaris com som de que la paraula no trobi altra sanció que la del judici públich. Pero 'ns sembla que pera arribar a un resultat tan trist, no valia la pena d' emprendre un viatge en tren exprés, prestantse a fer de comparsa al agitador Lerroux.

P. DEL O.

¡Al ordre, Sr. Escupinaire!

Suposém que *El Progreso* de diumenje passat al calificar de «miserable, indigna, sencillamente repugnante» la caricatura de «un libelo que para baldón de esta culta ciudad se publica en Barcelona», devia referirse a algun dels seus auxiliars en la premsa senmanal. Barcelona no coneix altres libelos que 'ls que fan de acólits ridículs al carnavalesch vividor, quan oficia de Pontífice.

Mes per si la seva intenció era un' altra, li hem de manifestar que no li val dir com diu al final del seu espasme epilèptic: «El más alto honor que pueden hacerle las personas decentes, es escupirle.»

Perque lo que ha d' escupir *El Progreso*, no es saliva, ni bilis, ni veri: lo que ha d' escupir son aquells comptes que un dia y altre dia, y sempre inútilment, li estém demanant al Sr. Lerroux de la seva gestió en la *Fraternidad republicana* del carrer de Cortes y en la *Casa del Pueblo* del carrer de Aragó. Aixó, aixó és lo que ha d' escupir; si es que, com temém, no se li ha assecat la boca: aixó, aixó es lo que ha d' escupir pera quedar una mica conforme als ulls de las personas decentes.

¡QUINA POR!...

¡Amagueu las criaturas!

«Com s' empenyan els blasquistas

en ficarnos la pó al cos,

maltractantnos de verdugos,

de castrats, de lladregots,

de pollosos, sanguinaris,

de necis y explotadors!...

«Com s' afanyan els... borregos

udolant, com ab cabiós,

desde las plamas de *El Pueblo!*...

«Quin xibarrí y quin soroll!...

Uns, volen fernes a trossos;

altres, deixarnos com pols;

aquests, que no n' quedi rastre;

aquells, tirarnos al foc!...

No hi haurán prous serraduras

per tapar la sanch... ¡horror!

Hi ha un sastre, que, de pell nostra,

diu que n' farà pantalons!...

En la qual hi han plats molt nous,

com pot llegirse en la copia

qu' exposo a continuació:

Carn de catalá, en creílles...

Solidaris, en arvis...

Bastardons, a la brasa...

Estandarts, (vulgo pendons)

en oli, sal y vinagre...

Costelles de perdigot...

Barrutines catalanes,

en tomata y pimentó...

Soriamistes, en xanfajna...

Catalanistes, al forn...

Cervells catalans en salsa...

¡HORROR! ¡PAVOR! y ¡FUROR!...

«Quin fi més trist que 'ns espera!

¡Válgans Sant Roch y el seu gos!...

Fem testament ans d' anarhi!

Solidaris, posems' dol!...

¡Adeusian, mares y esposas!...

¡Adeu, fills preuhats del cor!...

¡Adeu!... Marxém a Valencia

y, desd' allí... ¡al altre món!...

¡Els blasquistes ens esperan!...

¡Quina por!... ¡Oh!... ¡Quina por!...

MANEL NOEL.

Una enganxada de dits

Párrafos del discurs de n Melquíades Alvarez, referents a la situació de Barcelona:

«Observaron además los gobiernos que la anarquía, una anarquía brutal y demoleadora, se había enseñoreado de aquella población hermosa del Mediterráneo, eligiéndola como teatro de sus hazañas y de sus crímenes, sin que la policía ni la justicia acertaran a capturar a quienes los alentaban.»

«...Todas estas causas, unas más y otras menos, fueron acumulando en el ambiente en Barcelona un sedimento primero de desvío, luego de hostilidad contra el Estado español, sedimento que arrastró en su corriente a la inteligente y honrada clase media

que se encontró súbitamente *sovetida al imperio de una demagogia inverosímil y extraña, tan extraña y tan inverosímil, que simpatizando por sus anhelos radicales con las aspiraciones socialistas y aun con aquel cosmopolitismo vago que caracteriza la acracia, personificaba y personalizaba en Barcelona el sentido dominante del patriotismo burgués.*

Y no lo dudeis, señores diputados, la mentalidad de las colectividades, por muy cultas é ilustradas que estas parezcan, es siempre una mentalidad simplista, y era fácil, por tanto, hacer creer á esas colectividades que semejante demagogia, aliada unas veces de la anarquía y disfrazada otras con el manto del patriotismo, era una demagogia vigorizada desde aquí por impulso del poder central y con el solo propósito de mortificar y hasta disolver los sentimientos legítimos de Cataluña.

Tots aquests paràfrases mortificants van dirigits contra en Lerronx y 'ls lerrouxistas.

A pesar de lo qual *El Progreso*, cego d'odi contra en Salmerón, no sols ha fet grans elogis del discurs de 'n Melquiades Alvarez, sino que l'ha insertat íntegrament en las sevas columnas.

Té rahó el orador asturiá de calificar al lerrouxisme de demagogia inverosímil y extraña.

P. DEL O.

La primera impressió produhida pel discurs de 'n Salmerón siguié de assombro. Acostumats á las insinceritats y al esperit acomodaticí dels polítichs adotzenats, eran molts els que no creyan que dongués á la expressió del seu pensament una forma tan clara, tan neta, tan precisa, tan categórica. Y algú ha dit ab tal motiu:—En punt á regionalisme ha anat mes enllá que 'ls mateixos regionalistas.

Y qué? A nosaltres ens satisfá y enorgulleix. Perque sols en Salmerón tenia autoritat bastant pera declarar lo que va declarar, fentse verb de un moviment popular que s'encamina á la redempció d'Espanya.

Pero al mateix temps que s'erigia en patrocinador enérgich y resolt de las reivindicacions de Catalunya, jacsó no afirmava *ara mes que may* las conviccions republicanas de tota la seva vida? ¿Per ventura no dirigia contra 'l régimen els atachs mes formidables, que han ressonat may en el Parlament? ¿Y quin catalá, per mes neutral que sigui en la forma de govern, deixarà de rendir á n' aquest incorregible radical, el tribut del seu respecte y de la seva veneració?

Nosaltres enteném que sols en la forma en que ho efectúa 'l gran jayo de Catalunya, se treballa dignament y profitosamente per la Patria, per la República y pel Progrés.

Fent coro ab els monárquichs surten els lerrouxistas atacant ab duresa á n' en Salmerón.

Pero y qué ridiculs están al procedir aixís! O si no, responguin: ¿No diuhen y repeteixen á cada punt qu'ells son autonomistas? Donchs en Salmerón s'ha declarat autonomista y radical, al proclamar la desintegració del poder central y la seva integració en las regións, en el ple us de la seva personalitat.

Y com á republicans çab quin dret atacan á n' en Salmerón que proclama una vegada més la integritat de las conviccions de tota la seva vida? Y com á revolucionaris que afirman ser çab quina autoritat poden condemnar á un home que proclama 'l dret á la insurrecció, sempre que siguin llesionats els drets del poble?

Haurán de reconéixer els lerrouxistas que no saben lo que 's diuhen, ni 's donan compte de lo que fan.

Si no tinguessin entelat pel baf de la passió el mirall de la conciencia, ells mateixos se farian horror, al veure que en odi á un home íntegre y austero, y seguint las inspiracions de un explotador, s'han convertit en vilis comparsas de la monarquia y del centralisme.

Els governants fan els projectes de ley. Els governants fan ademés las majorías que incondicionalment aproban tot lo que se 'ls hi mana.

De lo qual ne resulta que 'l sistema parlamentari es una ficció.

Y ho será fins qu' Espanya entera, imitant á Catalunya, envhi á las Corts als seus lligítims representants, prescindint de las imposicions dels governs. Llaboras será la nació la que farà las leys, expressió dels seus anhel y destinadas á satisfacer las sevas necessitats.

Apropósit del gran discurs de 'n Salmerón, que tant va ofendre als oligarcas centralistas:

Lo que mes mortifica á un culpable, no es pas que lo que 's diu s' expressi en una forma severa, sino que ressoni en la seva conciencia ab els accents implacables de la veritat.

Y la veritat perdura, per mes que hi hagi qui, com en Melquiades Alvarez, tracti de cubri-la ab tota mena de artificis y galindaynas, y qui, com la majoria maurista, probi d' emborratxarse ab l' espatx de sos propis aplausos.

Cada vegada que las majorías parlamentarias tractin de imposarse per la força numérica dels vots, caldrá que se 'ls hi llegeixi la discussió edificant qu' en el Senat van sostenir en La Cierva y en Rodríguez.

A cada acusació que llansava l' últim contra 'l primer, sobre abusos electorals per ell comesos, contestava l' altre:—Mes ne vareu fer vosaltres.

Fou un seguit de tirarse la pilota y de tornarsela. Els que aixís confessan las sevas tramoyas, á la fas del país expoliat de la seva lligítima represen-

tació, no tenen cap dret á fer valer com á font de legalitat el vot de aqueixas majorías.

La rondalla *Airiños d'a miña terra* ha tingut á Barcelona una acullida entusiasta.

La que tindrán sempre aquí las que portin l' expressió del esperit regional.

Aquesta es la diferencia entre Barcelona y Madrid. Barcelona suma á las regións, mentres Madrid las resta ab tendencias á eliminarlas.

Es una idea hermosa y que tindrà prompte realització, la de demostrar á n' en Salmerón l' agrahiment de Catalunya, regalari una torre en un dels punts mes pintorescos de la nostra costa.

Si en Salmerón s'ha fet catalá; just es que tingui casa á Catalunya.

Un periodista monárquich, el Sr. Sanchez Pastor, deya l' altre dia en *La Vanguardia*:

«La maquinaria política está actualmente confeccionada para fabricar tal ó cual ley de las que toman los partidos como bandera para molestar a unos á otros y escalar el poder fácilmente.»

De aixó se 'n dol la desventurada Espanya.

Y pera fer feyna profitosa no queda mes recurs que vendre's per ferro vell aqueixa maquinaria inservible y posarla nova de trinca y construida segons els últims adelantos.

S' equivocan de mitj á mitj els que suposan que al *redentor del pueblo* las cosas li van malament.

Vejin si li van bé, que l' altre dia, tots d' un cop, va pagar sis mesos que devia de lloguer del local ahont té instalada la redacció de la *Gaceta Oficial del Celeste Imperio*.

Sentim, al publicar la noticia, una verdadera satisfacció.

A nosaltres sempre ens ha agradat veure la veritat en marxa.

Ja fa vora de un any que una fulana que 's té per senyora, en companyia de quatre cacichs y dos ministres escura-xamaneyas, están usant y abusant de la bona fé del poble. Anys enradera sucavan á l' olla del comú y ara fan els impossibles pera tornarhi.

Donem el crit d' alerta. Han de saber aquests senyors que 'l poble no 'ls vol y que han acabat las cireras per sempre més; que pensin que 'ls solidaris de Calafell están molt desperts y que una vegada enterrat el caciquisme no 'ls toca sino descansar eternament.

Y basta por hoy.

MONISTROL DE MONTSERRAT, 24 de juny

Uns quants entusiastas varem unirnos ab els carlins y catalanistas en fraternal solidaritat, acordant fundar una Associació pera treballar tots junts pera la consecució de la Autonomia, y després de conseguida, cada hú qu' escullis la forma de govern que més bé li plagués. Va ficarshi entremitj l' anomenat *Frare*, qui ha tingut 'l habilitat de fanatitzar ab sa xarrameca á quatre curts de gambals, omplintlos la cloaca de xifaduras, y veient qu' anavan mal dadas per poguer ser president, decidí separarse de l' Associació. Aquest subjecte té la fressura de dirse, segons ahont, anti-caciquista y republicá, sabent tothom que sempre ha dat son vot pels reaccionaris y caciquistas y que formant part d' una societat va donarshi de baixa perque la societat va tornarse republicana.

¿Voldria explicarnos aquestas *petitas* contradiccions el democrata de referencia?

SARREAL, 20 de juny

Els estranys escolans, que encare li quedan á n' en Jaumet dels Protocols, han constituhit una societat batejantla ab el nom de catalanista. No 'ns admira gota 'l inconsciencia d' aquesta mena de gent, moguda com una restallera de bombetes de fira al gust del notari de la població, que vol esser el caciquet del poble, ajudat eficazment per las esmentadas bombetes. No 'ns admira gens, perque avans de las passadas eleccions lligislativas, ja convocaren á una reunió de carlistas, y 'ls pochos nombrosos catalanistas que aquí havia llaboros, pera fundar un Centre, també catalanista, escurxintuos ab els diners que desembutsarria l' alegre Jaumet.

Es clar que 'ls homes honrats (políticament) se retiraren de la reunió, no quedanthi més que 'ls carlistas sense cervell y 'ls famolenchs d' *aló rodró*, manifestant que no s' venían la conciencia per diners, que la seva dignitat d' homes els llevava d' intervenir en aquestas imbecils conxorras.

S' ha constituhit el Centre, figuretas de plom del notari tots ells, encare que dos ó tres de bona fé no ho vegin. Fá molts dies enviá aquell Centre una refutació á lo que, ab gran satisfacció de la quasi totalitat de vehins de Sarreal, estamparen el *Poble Catalá* y *La Publicidad*, á la *Veu de Catalunya*; aquest volgut confondre, molt discretament, no 'ls ho publicá.

La planxa y 'l ridícul d' aquesta genteta al no fer cas d' ells cap dels periódichs portant-veus dels ideals de Catalunya, dels quals ells de boquilla diuhen esser defensors, es la riota dels convehins y potser farà caure la vena dels ulls als pochos de bona fé que 'ls següeixan.

ESPURNAS

S' ha reunít l' Assamblea.

Els cap-padres del partit volen discutí ab mesura, donchs qui republicá 's diu jamay deu contiá al escándol el logro del seu desitj.

Mes, hi ha allí don Alejandro qui justament pels seus fins necessita armar barullo, y fer greca y llensar crits per enterbolir las ayguas y no deixar distingir lo qu' es blanc de lo qu' es negre, el vil *doublet* del or fi.

Y la tempestat estalla y 'l perturbador capdill consegueix que l' Assamblea degeneri en un moti xorch per lo qu' en ell s' amaga, trist per lo qu' en ell se diu.

Entre tant, allá á la porta somrient ab ayre felis, en Moret, en Romanones y en Canalejas, que han vist

la tasca perturbadora del fulano, contenint la satisfacció que senten exclaman:—¡Quin noy més viu! ¡Es un gran home aquest mestre! Li hem d' estar molt agrahits.

El *Midi* de Fransa ha descarriat. ¡Motius té de sobra pera perdre 'l cap! Si 'l vi no 'l pot vendre ¿de qué farà pa?

Paris ja ho lamenta, pero... está avesat á beure altrás cosas que ví natural.

El *Midi* s' irrita y 's posa á xiular. —¡Vaja, Paris, beulo! li diu suplicant.

Mes Paris, per ara, no 'n fa gayre cas. Xiula, *Midi*, xiula; potsé aixís beurá.

¡Ay la mare!... Están firmats els convenis que havém fet ab Fransa y ab Inglaterra. ¡Firmats!... ¡Consumatum est!

Imitant á n' aquell tío, podem preguntar també, no alló: ¿quánt aném guanyant?, sinó: ¿quánt aném perdent?

Catalunya va á Valencia. ¿Trobará de bat-á-bat obertas las sevas portas, ananhi sols com hi va pera doná una abraçada als seus benivolguts germans?

Si que las trobará obertas, mo las hi té de trobar! Valencia es un poble digne y sabrá no fer cabal de quatre ó sis revoltosos.

que parlan de *jorns de sanch* y amenassan als que hi vajin, ien nom de la llibertat!...

A la Cort s' ha obert fá poch una Exposició estupenda: figurínse que 's pretén qu' es d' industrias madrilenyas.

¿Quinas industrias serán? Deurán se 'ls *churros*, las *juegas*, el famos género *chico* y el sablasso de pesseta.

S' ha armat bronca á la taberna; han volat porrons y banchs, y en Llátzer, que s' ho mirava, n' ha sortit descalbrat.

Compungit á casa torna y al véurel ¡pobret! entrar ab la cara desgraciada y 'l clatell ple d' esboranchs.

—¡Ay!—li diu la seva dona: no cal que m' expliquis pas d' hont vens, desventurat Llátzer; ¡vens del Congrés de la Paul!

La llanxa del Retiro de Madrid se 'n ha anat á fons. ¿Comentaris? Ni un. Pense ab la Lley de Jurisdiccions.

C. GUMA

SECCIO OBRERA

LAS VACACIONES ESCOLARS

TINCH per segur que, al llegir aquests dos titols y notar, entre ells relacionats, una consonancia de duptosa armonía, no ha de faltar lector quisquillos que ab cert aire de reconvençió exclami:—¡Ves ara qué tenen que veure las vacaciones de la quixxalla ab una secció obrera!

Donchs á pesar de aqueixa falta de ilació,—que no es més que aparent,—tenen que veure y molt abduas materias entre sí, tan perfectament relacionadas que jo considero assumpto de capital interés pera la causa dels treballadors el preocuparse resoltament de la infancia. Deixant apart la qüestió de la meva competencia en la materia (com á meva, pobra, encare que rica en voluntat) en aquesta secció se tracta de fer obra social, y sent obra social el fet de abogar perque 's fomentin colonias de vacaciones, çno están en perfecta relació una cosa y altra?

Constituheix per nosaltres una vergonya la circunstancia de que aqueixas higiénicas excursions, avuy tan en-boga en tot Europa, en Espanya hajan tingut tan escassos imitadors. A excepció de Bilbao y Barcelona, 'pot ben dirse qu' en tot el resto de las poblacions espanyolas el parlar de colonias escolars resulta una cosa tan misteriosa com parlar de la lluna.

Ja torném á ser al estiu, la estació en que tothom que pot, y fins molts que apenas podén, buscan, segons las sevas preferencias, la platja ó la montanya com llocs de recreo, de respiració, de salubritat, de distracció amena, de descans reconstituent.

Es induptable que l' estiuhejar resulta una necessitat, més ó menos positiva, fins per aquells qu' están bons y sans, y una necessitat real, potser ineludible, pera aquells á quins rendeix la fatiga. Pera aquests, pera 'ls que, sotmesos al constant treball, notan agotament en sa potencia muscular, y que per tota recompensa á sa diaria labor se 'ls obliga á nutrirse ab pésims y escassos aliments, veientse amensats per la escrófala y sent materia abonada per la tassis, per aquests 'l estiuhejar sería una solució de salubritat física altament humanitaria y ventajosa al cos social.

Pero ja que no es qüestió d' esperar d' aqueixa societat perversament egoista beneficis económichs ni humanitaris pel desheretat; ja que la conciencia pública pateix un embutiment que la fa incapas de compendre la grandesa de la vida y de sentir remordiment per las grans amarguras ab que 's mou la existencia del treballador, sense renunciar á las reivindicacions á que tenim perfecte dret, dediquém

nostres esforços á convertir en realitat la educació moral y física de las novas generacions, de la infancia, dels homes de demá. Procurém que la vida del nen pobre, raquítich per la mala alimentació, miserable per la falta de higiene y de netedat, siga defensada del insoportable calor y de la pols, sempre nociva, de las poblacions, costejant els gastos la Municipalitat respectiva.

Perque no bastan las vacaciones del estiu en las escuelas, sino que precisa portar als noys á una periódica expansió estiuhenca, posarlos en comunicació íntima y directa ab la naturaleza restauradora, á las platjas del mar saludable ó á las cimas puras y oxigenadas de las serras... Cuidats aixís els nens, fins els de familias acomodadas, estiuhejant en comú ab los de familias pobres, se salvan á vegadas d' una mort segura, ó 's lliuran d' una vida difícil y dolorosa y 's conseguirá major fraternitat entre 'ls homes de demá de oposadas fortunes, puig la alegría y carinyo mutuo en la infancia es un placher espiritual que difícilment se borra de la memoria, goigs del ánima que quedan grabats en el cor com els recorts de familia.

Las colonias escolars de vacaciones, lluny de significar vagancia intelectual, son, com ha dit un ilustre pedagogo, una de las més importants institucions complementarias de la escola popular, qual ideal modern, esencialment educatiu, tan diferent del antich intelectualista, reclama que s' atengui á la formació íntegra de la vida del noy, procurantli educació física, intelectual, moral, estética, económica, social, etc. Aixís, donchs, las colonias de vacaciones resultan la prolongació de la escola en sa més elevada, aspiració social: el millorament fisiològich y moral dels nens.

Perque la missió de la escola, el deber social de la educació no acaba, com s' haurá pogut entendre, en el funcionament de las classes, en el mer fet de las lliçons; també la escola té altres debers que cumplir, especialment ab els nens pobres, victimas de manifestacions escrofulosas y de deficient alimentació: ha de proporcionarli el placher del estiuheig, el reconstituent del aire pur y del bany de mar, pero en un ambient educatiu, baix una direcció tutelar. Tancar dos mesos las escuelas consentint que la quixxalla emplehi las vacaciones rondant perdudament pels carrers, respirant l' aire insú de las grans capitals, ó la pols sempre nociva de las petitas poblacions, y en mitj d' una calor irresistible; es tament fer obra negativa, de perdicció, obra degeneradora de la rassa.

Segons uns datos que tinch á la vista, l' exercici de las colonias de vacaciones ha donat admirables resultats en el pes, en la creixensa, en la forsa dels nens, fets animadors que indican la hermosa transformació que s' opera en la especie humana si 's cultiva y se educa.

Aquesta grandiosa obra social, reclama 'l concurs de tots els homes de bona voluntat y deu haver de ser secundada resoltament per l' element obrer, classe la més interessada en preparar una societat forta que determini, ab tino y enteresa, en el pervindre, els problemas avuy plantejats, y els gastos de aqueixa generosa costum deurán esser á compte dels respectius Municipis, primera manifestació orgánica general del esperit colectiu, y prescindiendo de la iniciativa del govern, profanador de tot lo humanitari, y sobre tot, de lo que constituheix la futura salvació del poble baix, com anomenan al poble que treballa...

A n' els meus companys, als treballadors que exerceixen el càrrech de concejal, dintre y fora de Catalunya, en primer lloch me dirigeixo, y després als republicans, mos antichs correligionaris sigan ó no sigan solidaris, interessantos que inicihin activas campanyas de aquest ordre; puig á la vegada que contribuirán á la regeneració de nostra rassa, empetitada en tot, se veurán induptablement apoyats per altres elements y mereixerán l' aplauso dels homes de sentiments honrats y l' agrahiment de tots aqueixos pobres noyets, náufrechs de la miseria fisiològica y moral.

¿Quin goig per nosaltres sería poguer sentir dir per tot arreu: la realització de aquesta obra reparadora de la vida dels nens se deu en aquest poble á la energia dels obrers! ¡Quin honor per la gran familia treballadora!

N. BAS Y SOCIAS

L' última tentativa

LOCH de l' acció: la vía pública. Per la dreta vé en Maura; per l' esquerra, en Moret.

Dugas exclamacions simultáneas. —¡Oh! —¡Ah! —¡Felis casualitat! —¡Ditxosa coincidencia!

—Y bé, don Segimón, ¿qué fem? ¿Quin dia torna á las Corts la minoria lliberal? En Moret arronsa las espatillas.

—Fa tanta calor y aquells ditxosos salóns de sessions son tan poch ventilats!... —Parlem en serio. ¿Per qué no abandona l' abstenció? —¿Parlem en serio?... Donchs no l' abandono perque es una situació molt bonica, molt cómoda... y hasta molt barata.

—¿Per vosté? —Barata pel Estat. De ser nosaltres á las Corts, ab la manera que van las discusiones, ¡quí sab els pupitres que s' haurían ja hagut de fer adobar á horas d' ara!

—Deixis d' adobs y de pupitres. Tot aixó son excusas de mal pagador ó escapatorias de polítich cobart. A don Segimón se li erissan els bigotis.

—No veig per en lloch la cobardia... —El país sí que la veu. ¿Sab com se l' explican els maliciosos la conducta de vosté? Diuhen que no va á las Corts perque tem que se susciti la discussió del desastre colonial, en la qual quedaria segurament com un drap brut. Y diuhen també que no es agena al seu retraiment la presència dels solidaris, dispositos, segons sembla, á demanarli comptes que vosté no podria donar.

—¡Me 'n rich d' aquestas murmuracions! Si jo fos al Congrés, ho discutiria tot sense empaig de cap mena. La presència dels solidaris... el desastre colonial... ¿Creu

vosté que á un saltador de la meva forsa poden intimidar-lo aquests obstacles?

—Llavoras, no m'explico la seva resistència á tornar á las Cortes.
—Vosté 'n té la culpa.
—Vosté.
—iVosté!...
En Maura 's formalisa.
—Deixemnos de culpas y aném als fets, á la realitat.
Y la realitat es aquesta: l'obra legislativa seria, fonda, va á comensar en breu. Jo compliré ab el meu deber presentant á las Cortes els projectes que tinch anunciats...
¿Per qué no compleix vosté amb el seu, venint allá á discutirlos, á perfeccionarlos, á donalshi sólidas condicions de vida?...

ORA precis cridar al ordre al jutge municipal del Clot, que, contra tota lley, se nega á inscriure en el Registre civil als noys, quan els noms que 'ls hi posan no li escauhen prou bé.
No es ell qui está autorisat pera rebujarlos. El jutjat municipal no es cap iglesia. Y per no serho, cap inconvenient té d'haverhi en que una criatura siga inscrita ab el nom de Fructidor, y una altra ab el de Luzbel.
¿Que Luzbel es nom de diable? ¿Y qué! ¿No está plé 'l món de pobres diables?

Y després: ara suposém (tot entra en lo possible) que 'l nen Luzbel, á mida que s'anés fent gran, adquirís sentiments religiosos y practiques las virtuts cristianas, fins al extrem de que morís en olor de santedat y no tinguessin més remey que canonisar-lo... ¿no seria un gran honor pera la Iglesia catòlica aumentar el santoral ab el nom de Sant Luzbel?
Convertir un dimoni en sant ¿no revelaria un gran progrés?
Ja veu el Jutge municipal del Clot quin dany está inferint á la Santa Mare Iglesia, á la qual, sens dupte, se proposa afavorir ab els seus escrúpuls.

Els diputats solidaris no tan sols se donan á conèixer en las sessions ab sos brillants discursos, sino que treballan en las comissions, fent gala dels seus coneixements en tota mena de qüestions administrativas.

Aquesta feyna resultaria altament profitosa, si en aquest país hi hagués justícia.
Y lo primer que la justícia exigeix es que 'ls que no saben administrar prenguin 'l absoluta, deixant el lloch que ocupan als inteligents.

D'altra manera, si se 'ls permet que s'adornin ab plomas agenas, sempre resultarà que fem un mal negoci.

Perque ells continuaran governant, y ja sabem lo que significa el govern quan ells l'exerceixen. Apart de que sempre 's corre 'l perill de que fassin malbé las ideas que se 'ls sugereixin.

Per més que sembli anti-patriòtic, no es just ni convenient prestarse á ser colaboradores dels governs oligàrquichs, que han fet, fan y farán la desgracia de la nació.

Un eco parlamentari.
«El Sr. Palomo demana que s'abonin als soldats que assistiren á la primera guerra de Cuba els atrasos que encare 'ls hi deu 'l Estat.»

Respon el ministre que ja parlará del assumpto ab el d' Hisenda y que per la seva part farà lo que pugui «en favor de aquellos valientes defensores de la integridad de la patria.»

Aquí estaria que ni pintat un discurs d'en Melquiades Álvarez, cantant las glorias d'aquests governs tan patriotas, que encare deuen uns alcansos que 's remontan á la primera guerra de Cuba, ó com si diguessim á trenta anys enrera.
Y al mateix temps podria entonar un himne en honor de l'austeritat dels que havent sigut minis-

tres, no més que en un tancar y obrir d'ulls, se venen embutzacant tranquilament la cessantia.
¡Aquesta es la gran patria que ells defensan!

Días enrera la comissió naval va fer efectiu l'import del primer plasso de las llanxas automòvils destinadas al Giralda, que ascendeix á 40,000 pessetas.
Y ara que vajan dihent que Espanya no fomenta la Marina.
Si no la de Guerra, la recreativa.

Ja 's diu qu'en Maura pensa introduhir modificacions en el seu ministeri.
Lo de sempre. Tot just estrenadas unas sabatas, ja 's hi han de posar mitjas-solas y talóns.

Tan mateix se gastan materials molt dolents en la sabateria oligàrquica. Y aixó encare perque tenen la clau de la botiga y el magatzém, que 'l dia que 'l poble 's decideixi á pendre'lsela, haurán d'anar descalços.

En un banquet donat á D. Dario Pérez, ab motiu de deixar la direcció d'El Liberal y anarse'n de Barcelona, «el Sr. Jofra dió cuenta de la adhesión al acto, del Sr. Sol y Ortega.»

L' eminent senador per Romanones no pot carèixer may d'un representant autorisat y de gran altura.
Avants era el barber Galindo. Avuy es el sabater Jofra.

Ab lo qual ningú podrá negar que está representat de cap á peu.

¿Qui son els que ab més furia van censurar á n'en Salmerón ab motiu del seu discurs? Els monàrquichs de las oligarquias.

¿Y quins son els que ab més entusiasme van aplaudir á n'en Melquiades Álvarez? També 'ls monàrquichs de las oligarquias.

Els republicans no necessitan cap més element de judici pera decidir quin dels dos oradors va fer en el Congrès labor republicana.

En Maura va qualificar la lley de las Jurisdiccions d'aparato ortopédich.

Y á pesar de que 'l país no está deformat, y pot caminar sense necessitat d'accessoris molestos, ja veurán com cap dels governs oligàrquichs se decideixi á lliurarlos del aparato.

Y aixó que més d'una vegada ab el roce li ha fet sanch.

En Melquiades Álvarez va defensar als acusats de la catástrofe produhida pel derrumbament del tercer dipòsit de Madrid, y á pesar de las grans desgracias de que foren causa, lográ la seva absolució.

Ara, políticament, no ha tingut reparo en defensar als culpables del ensorrament d'Espanya.
¡Advocat sempre de causas simpáticas!

Pero aquesta vegada no la lográ pas 'l absolució dels acusats. El Tribunal de la opinió pública, cumplint ab el seu deber, no ha de retrocedir fins á dictar la més justa é inapelable de las sentencias.

L'Avi Brusi predica que predica pera dirigir el moviment solidari cap á la monarquia. Entusiasmat ab el Sr. Maciá, per alló que va dir del seu agrahiment al actual monarca, el proclama poch menos que jefe del moviment solidari.

Nosaltres també hi estém d'entusiasmat ab el Sr. Maciá, perque sabem que, si per una part l'agrahiment 'l obliga, més 'l obligará en tots els cassos el seu amor á la causa de Catalunya.

Y quan se convenci de la existencia de ciertas incompatibilitats, sabrá escullir, com sempre, el camí del deber.

No 's pot negar: el mérit oratori d'en Melquiades Álvarez es la facilitat y la correcció de la forma. Pero en forma correcta y fácil se poden dir molts disbarats.

Ara falta saber si 'l orador asturiá improvisa els seus discursos ó bé se 'ls aprén de memoria, com els noys d'estudi.

En aquest últim cas s'haurá de dir que 's molt especial la memoria de D. Melquiades. Tanta que 'n té pera recordar un discurs, sembla mentida que 'n tingui tan poca pera recordar els actes de certs polítics que han fet la desgracia de la nació.

El Senat francès ha aprobat un projecte de lley suprimint las passas fortes de la frontera pirenaica. Ja sab que per aquest cantó res ha de témer.

No 's pot dir davant del món, d'una manera més clara, que Espanya avuy ja no fa por á ningú.

ENDEVINALLAS

XARADA
PROJECTES...

També al meu carré, el més céntrich, (plé de simpáticos vehins), á fer festas y lluhidas sembla que están decidits.
Fa ja una pila de días que una cuadrilla sortí á sondejar las butxacas per la qüestió del panís... y botigas, botiguetas, pisos baixos, pisos quintos, no quedá pedra per moure tot ho varen resseguir.
Casi, casi que pot dirse que tothom respongué al crit, notas discordants molt pocas potser no arriban á sis; aixís es que la cuadrilla formant dos-tres per 'llí 'l mitj proclamá que ningú havia sentat plassa de coquí.
Ja tenen ara las pelás (no sé si son quinze mil) que s'han d'invertir en adornos del carrer qu' avans he dit... y van buscant un projecte qu' agradi á tothom d'aquí al mateix temps qu' entusiasmi

á n' els furatas y als grips, y apa ¡hu-quar! vingan artistas, vingan pintors erudits, lampistas y enveladors, y hasta ¡astres de quart pis! y no surt un sol projecte qu' un xavo partit pel mitj, valgui, é idem la pena, de la cuadrilla esser vist.
Aquesta casi 's veu tot y 's comensa á esporuguir, prou dos-tres d'un cantó á l'altre pro no pot doná ab el quid.
¡No 's pot trobar un projecte! y si 's troba per lo vist las pessetas no 'ls arriban, per arribá á mitj camí, se citan y 's reuneixen, y un cop juntats, tot son crits, tothom crida, tothom xiscla la junta vol dimidir, no quedan ab ré, 's dispersan... havent quedat... aixó sí, que, dintre quatre ó cinch días s'han de torná á reunir.
Estich segur que 'l projecte, que tots buscan ab neguit, no 'l trobarán ni buscantlo ab un fanal dintre 'ls llims; ab aixó, ara donchs, la junta que 'm cregui, (si vol) á mí, qu' agafi 'l meu de projecte si vol sortí d'eix bullit.
M'envia prompte las llistas, dels diners que hi ha suscrits, jo 'm cuidaré de cobrarlos (travall que 's farà inímit) y un cop els tingui que vingui la cuadrilla tota ab mí, y veurá com per gastarlos sobran projectes... ¡ipaniis!

FIDEL DELFI
ANAGRAMA
Ab una noya molt maca en Total te relacions, y ara diu que vol casarse ab la Tot de casa en Pons.
A. ROCA COLL
TRENCA-CLOSCAS
ERNEST SOLER Y CORIA

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas el títol de una comedia catalana.
JOSEPH GORINA ROCA
ESTEL NUMÉRICH
4 7 2 —Poble de la provincia de Barcelona.
3 4 2 1 — id. id.
9 3 9 1 4 — id. id.
1 9 8 6 3 9 —Peix.
1 9 7 8 2 5 9 —Animal.
9 5 1 6 7 2 5 9 —Nom de dona.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 —Poble catalá.
4 8 6 1 9 3 2 9 —Nom de dona.
9 7 6 1 3 2 9 —Carrer de Barcelona.
1 2 3 4 5 9 —Poble catalá.
3 4 1 6 3 —Carrer de Barcelona.
7 8 6 4 —Nom de home.
1 2 8 — id. id.
MOKA SOKA Y C.*

INTRÍNGULIS
a. a. a. a. a.
Ab aquestas cinch vocals y afeginhí vuit consonants combinarlas de modo que dongui lo títol de una molt aplaudida sarsuela.
R. A. (a) PAU DE LAS CALSAS CURTAS
GEROGLÍFICH
X
V A
K K K
L I
J I
MOKA SOKA Y C.*

Caballers: Flacia Giral (Cómich), Joseph Barris (a) Un que té maldecaps, Joseph Andrés, Anton Quer, Dos del Masnou que no volen ni voldrán embalat, Un camálich, Miquel Balbé, Guillermo Burcet (a) Penco, Un aragonés, El mateix aragonés, Xich de Rubí y J. V. C. (a) Un que té 18 anys y festeja: A la panera!
Caballers: Pep Serradell, Enrich Bonagarriga (a) Suat, Juanito, Miquel Serrats y Camps, A. Q. R., M. Germain Lacai y R. A. (a) Pau de las Calsas Curtas: A la cartera!
Caballers: Coll de Clau: En la seva xarada hi ha un grapat d'asonancias imperdonables.—Pepet de Reus: Es que no li haurá tocat el torn, y quí sab quan li tocará... En tenim un feix de cosas d'aquestas. El de aquesta senmana está regular.—E. Mestres y Llorens: Aixís potser estaria més bé... si estés bé; pero ¿que no se 'n recorda d'alló de en una, de fregar, cayó, caldera? El bon gust sobre versificació radica principalment en la trompa d'Eustaquí.—Teodoro Arnau: Tantas merces per sa encoratjadora felicitació, bon patriota.—Manel Noél: Si hi ha lloch, anirá aquesta mateixa senmana. Ah!... Y gracies per la felicitació al amic.—Jaume B. Camps: No té cap condició acceptable.—J. Marimón y Trull: Vosté creu qu' está bé?... Nosaltres opiném de molt distinta manera. Son apreciaciones!—M. G. y Un anti-maurista: No 'ns es possible insertar las cartas que 'ns remeten, per diferents motius.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.*

Del natural

—¡Ayay! ¿Qu' és aixó?
—¿Qué vols que sigui?... Un constant lector de El Progreso y de El Intransigente.